

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pe un an 50 Lei Pe jumătate de an 25 „ Pe un pătrar de an 12 1/2 „ Un număr 1 Leu. Pentru străinătate pe un an 80 Lei.		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiloase, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.
--	--	--	--

Notă oficială.

Nr. 2559 E. ex 1923.

Cătră On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului

Cu actul Nostru ddto 4 Iulie a. c. Nr. 2559 E. ex 1923 s'au trimis On. Oficii parohiale două tipărituri, spre a le prevedea cu date precise asupra tuturor fondurilor și fundațiunilor, în special asupra averii, ce constituie beneficiu preoțesc în singuraticile parohii, indicându-se banii gata, depunerile, efectele, acțiunile etc.

Deoarece termenul preclusiv de 15 zile a expirat de mult, fără ca toate Oficiile parohiale să fie satisfăcut ordinului primit, On. Oficii parohiale, cari n'au înaintat încă aceste tablouri, se invită, să le subștearnă Consistorului nostru eparhial fără mai departe amânare.

Caransebeș, în 1 Septembrie 1923.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Datoria preotului de a țineă pravila bisericească.

Intr'o convorbire avută cu un preot romano-catolic asupra deosebiriilor dintre biserica ortodoxă și cea romano-catolică, m'a surprins aserțiunea lui, că ar exista o deosebire între aceste două biserici și în privința pravilei bisericești, adică a rugăciunilor ce trebuie să le săvârșească preotul afară de sf. liturghie.

În biserica romano-catolică — zicea el — obligamentul de a săvârși zilnic citirea laudelor canonice e foarte strict, pe când în biserica ortodoxă acest obligament nu există. Aserțiunea și-o întemeiă pe cele ce le-a văzut în viață, anume, că în biserica răsăriteană numai în Duminici și sărbători se face serviciul de dimi-

neața (utrenia), înainte de liturghie, și vecernia în preșară sau în seara sărbătorii, iar despre o altă pregătire a preotului ortodox pentru sf. liturghie sau despre săvârșirea vreunui serviciu divin și în alte zile — afară de sărbători — n'a văzut nici o urmă. Cele afirmate le roai sprijiniă și cu unii scriitori apuseni, cari s'au ocupat cu ritul bisericii orientale și cari ar fi de aceeaș părere, ca și dânsul, că n'ar exista un obligament clar și precis asupra împlinirii pravilei bisericești din partea preoților nostri.

Intr'adevăr unii apuseni susțin, că acest obligament în biserica ortodoxă îl au numai călugării, iar preoții de mir nu; aceștia sunt obligați a citi numai acele părți ale laudelor canonice, la cari participă și poporul (deci numai utrenia și vecernia) în Duminici și sărbători. Dar și dintre apuseni sunt unii de părerea, că acest obligament există și în biserica orientală, ca și în cea apuseană, pentru toți clericii, iar o altă grupă e de părerea, că preoții orientali sunt obligați a citi laudele canonice numai când săvârșesc sf. liturghie, iar altcând nu. Părerea acestor din urmă se poate uni cu a celor dintâi și întemeiându-se pe o cunoaștere superficială a prescrișelor bisericii noastre, e firesc să fie greșită. Numai părerea acelor este corectă, cari susțin, că și în biserica ortodoxă, ca și în cea romano-catolică, există obligamentul de a îndeplini pravila bisericească cu toată stricteța în fiecare zi.

Căci iată ce ne spune părintele arhimandrit mitrofor Dionisie Simionescu, starețul mănăstirii Sinaia, în broșura sa despre „Sfintele noastre mănăstiri în trecut și astăzi” (Tipografia Cărților Bisericești, București, 1921):

„În călătoriile mele la Sf. Locuri în 1909 și 1914 m'am putut învrednici de a avea binecuvântarea a 3 I. P. S. S. Patriarhi: Constantinopol, Alexandria și al Sf. Cetăți Ierusalimul. Am observat cu această ocaziune, că I. P. S. S. Patriarhi țin pravila prescrișă, adică de a face

Sf. rugăciuni, — de altfel pe lângă fiecare palat patriarhal, mitropolitan sau episcopal sunt Sf. Paraclise, unde Înălții Chiriarhi își fac rugăciunile; asemenea rugăciuni sunt obligatorii și pentru preoți.

„Dreptul bisericesc oriental“ de Nicodim Milaș, trad. de Cornilescu, Radu și Mihălcescu (București, 1915), la § 76 despre „Efectele hirotoniei“ (pct 4) ne spune următoarele:

„Hirotonia obligă pe preot la rugăciune zilnică deosebită, care trebuie făcută la anumite timpuri, independent de liturghie. Datoria aceasta e condiționată de sfințirea sacramentală și darul extraordinar, pe care l-a primit candidatul. Regula scrisă în această privință se cuprinde în canonul 126 al lui Ioan Postnicul și în a 48-a prescripțiune canonică a patriarhului din Constantinopol, Nichifor Mărturisitorul. În veacul XIV sinodul patriarhal din Constantinopol a hotărât ritualul, pe care trebuie să-l citească preoții îndeosebi în casele lor pe fiecare zi. Cartea „Despre datoriile clericilor“ cuprinde o secțiune deosebită asupra rugăciunii ca datorie preoțească, și în special art. 203 hotărăște, că clericii sunt obligați să îndeplinească această datorie, nu numai Duminica și sărbătorile în biserică, ci și în casele lor îndeosebi.“

Iar la § 125 despre „Datoriile speciale ale parohului“ (pct III) ne spune, că parohul — „ca înțelesitor legal între Dumnezeu și poporul încredințat lui, precum și ca organ prin care poporul se face părtaș al grației divine“ — are datoria: *Săvârșirea serviciului divin în fiecare zi dimineața și seara; pe lângă aceasta Duminica și sărbătoarea, liturghia...*“

În „Prelegeri academice despre Liturgica bisericii dreptcredincioase răsăritene“ de Mitrofanovici—Tarnavschi (Cernăuți, 1909) la § 150 despre „Isprăvitorul sf. liturghii“ aflăm, că: Pentru liturghie trebuie preotul să se prepare cu isprăvirea sau ascultarea celor șapte laude dumnezeiești prescrise de biserică, și anume a Sărândeii*) și a Dupăsărândeii, a Miazănoptândeii, a Măneciândeii**) și a orelor. Așisderea să citească sau să asculte preotul canoanele prescrise, rugăciunile spre somn și de dimineața și rânduiala împărtășirii.“ Iar mai jos: „să nu fie preotul liturghisitor nebăgător de seamă de această preparare ce-i impune biserică.“ Apoi se mai spune, că de va fi petrecut preotul în lucruri sufletești... și fiind silit din această cauză a elăsa citirea canoanelor, nu păcătuiește... Iară rânduiala împărtășirii nesmintit trebuie să o citească înainte de sf. liturghie.“

*) Vecerniei.

**) Utreniei.

În Liturghierul de Sibiu 1902, la pagina 297—304, și în cel de București 1921, la pag. 298—307 (ambele cu binecuvântarea autorităților noastre bisericești) se află instrucțiuni amănunțite despre „Pregătirea pentru slujba dumnezeieștii liturghii și împărtășirea cu sfințele taine“, deasemenea la pag. 317—318, resp. 323—324: „Cum este dator preotul să urmeze după săvârșirea dumnezeieștii liturghii“; iar la 325—326, resp. 332—333 se află „Regula pentru rugăciunile ce se cade a se păzi de către ceice se găsesc a sluji și de către ceice voiesc a se împărtăși cu sfințele și dumnezeieștile taine, adecă cu trupul și sângele Domnului Isus Christos“.

Rezumând cele de până aci, rezultă următoarele:

1. Preotul este dator a săvârși serviciul divin în fiecare zi dimineața și seara, adecă utrenia și vecernia. După spusele unor preoți mai bătrâni, în eparhia Caransebeșului s'a dat o circulară în acest sens pe vremea fericitului episcop Ioan Popasu. Preoțimea de azi nu are cunoștința de această circulară. O reimprospătarea a ei din partea actualului Prea Sfințit Episcop diecezan ar fi binevenită pentru a atrage atențiunea preoțimei noastre asupra acestei datorii, care s'a dat uitării.*)

2. În fiecare Duminică și sărbătoare preotul este dator a săvârși sf. liturghie.**)

3. Pregătirea pentru sf. liturghie are a se face după regula cuprinsă în Liturghierul de Sibiu (1902) sau cel de București (1921) și anume: În preșeară preotul va săvârși vecernia în biserică, citind cele 7 rugăciuni ale vecerniei din liturghier. După cină va citi canonul sfintei împărtășiri, apoi rugăciunile dupăcinării (pavecerniței): „Nespurcată, neîntinată... Și ne dă nouă stăpâne celorce mergem spre somn... Pe ceice ne urăsc și ne fac nouă strămbate“... și rugăciunile spre somn. Iar dimineața, după citirea rugăciunilor de dimineața (sau ale miezu nopticei — polunoștinței), preotul va săvârși utrenia în biserică, citind cele 12 rugăciuni ale utreniei din liturghier, apoi rugăciunile ciasului

*) Astăzi în întreagă dieceza Caransebeșului numai în orașul Caransebeș și Logoj se mai face serviciul divin zilnic, altundeva nu.

**) Abuzul de a se face în Duminici și sărbători, în loc de sf. liturghie, serviciul numit, greșit, de unii preoți „ciasurile“, să nu se mai tolereze și să se interzică cu toată strictețea. Se numește greșit „ciasurile“, fiindcă nu se celebrează serviciul ciasurilor, ci așa numita „obedniță sau „prânzândă“, având — după spusele unor preoți — următoarea întocmire: Se începe cu „Bine este cuvântată împărăția Tatălui“, ectenia mare și celelalte ca la liturghie până la ectenia după evanghelie, după care se cântă „Cuvine se cu adevărat“ și se face încheierea (otput). De altcun această slujbă numită „ciasurile“ variază dela preot la preot (înțeleg pe ceice s'au îndatinat a o face în locul sf. liturghii) așa, că nu există o uniformitate. Un asemenea abuz există și în biserică apuseană în evul mediu: așa-numita „missa sica“, — dar cu timpul s'a stărpit.

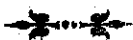
1, 3 și 6 și rugăciunile împărtășirii (aceste rugăciuni se pot citi și în decursul utreniei). După terminarea sfintei liturgii și după potrivirea (consumarea) sfintelor (rămase dela liturgie), preotul va citi rugăciunile de mulțumită după împărtășire, apoi „Acum slobozește... Sfinte Dumnezeule... Tatăl nostru...“ Troparul și condacul sfântului, a cărui liturghie s'a făcut.

4. Pentru celelalte zile, când nu se face liturghie, regula amintită mai sus rânduește a se citi de preot (seara) canonul îngerului păzitor sau al Domnului Ișus, sau al paraclisului Născătoarei de Dumnezeu sau acatistul Născătoarei de Dumnezeu sau al Domnului Ișus ș. a., apoi rugăciunile: „Nespurcată, neîntinată“ șcl.

Deoarece nu toate bisericile au Liturghiile amintite (în cele mai multe bisericii se află încă tot liturghiile vechi cu chirilice, cari nu cuprind regula numită), o circulară dată de P. Sf. Sa D. Episcop diecezan, în sensul celor cuprinse în punctele 1—4, ar fi bine venită.

„Fiindcă apostolul a poruncit să nu părăsim adunarea bisericească și prin urmare nici rugăciunile bisericești, nimărui nu se cade a-și lăsa rânduitul canon deosebit, puntruca spre dragostea lui Dumnezeu fiecare om este dator a tinde dupăcum este scris: *Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din toată virtutea ta și din tot cugetul tău.* Dragoste se cade dar să avem și către rugăciuni și să le facem cu osârdie către Dumnezeu...“ (Liturghierul citat).

Preotul PETRACHE.

Ceva despre trecutul fostului protopopiat al Văradiei la anul 1801.

Comunicare de: R. S. Molin.

În scaunul episcopiei Caransebeș—Vârșetului, la anul 1769, după un vlădică trecut în scaunul patriarhiei dela Carloviț, a urmat Vichentie Popovici. Sub acest episcop, la intervenirea consiliului de curte iliric, s'a activat la Vârșet consistorul diecezan în anul 1775. Acest consistor la 1777 a împărțit din nou dieceza în 6 protopiate (era împărțită) în 5 prot. și anume:

Protopopiatul:

Caransebeșului cu 56 parohii și 10 filii			
Vârșetului	44	6	6
Varadiei	34	2	2
Palanca	44	2	2
Logojului	28	2	2
Mehadiei	23	9	9

La olaltă 239 parohii și 29 filii

Această nouă arondare a eparhiei o cereau împrejurările. Nu înțelegem însă, unde au dispărut peste 100 sate din episcopia Caransebeș—Vârșetului, pentru că scriitorul Milleker arată, în opul său: „A verseczi szerb püspökség multja“ pag. 10, că dieceza avea 361 comune în 5 protopiate, iar aceste date, spune, că le are după consemnarea actelor păstrate în arhiva episcopescă.

În arhiva bisericii din comuna Maidan asemenea găsim o notiță, care spune, că protopopiatul Varadiei în anul 1801, a avut și comunele din actualul protopopiat al Bocșei, împreună cu comunele din protopopiatul de azi al Oraviței.

Pentru a face dovada celor susținute tipărim „tirulariul“ episcopului Iosif Ioanoviciu Șacabent (unli l-au scris Șagabent) din incidentul văduviei scaunului protopopesc al Văradiei:

Prot. No. 5/146.

Binecuceruitorilor preoți din protopresviteratul Văradiei!

Prea bunului Domnieșu au voit, ca pre cel de odinioară districtualnic al vostru protopresviter Petru Lupuloviciu în 28 lunei ce decurându treptu, din aceste vremelnice la cele vecinice alu muta. Decu din pricina căci acelu protopresviterat văduv forte iaste înprașkiat doi administratori despre partea consistoriei mele suntu rânduiți, adevă bineincuvîntatulu d. Teodoru Ilici protopresviterulu Vârșetului în următoarele invecinatele locuri spre administrație se încredințează adevă:

1. Varadia	12. Siudanovița
2. Cacova	13. Jitinlu
3. Comoristia	14. Agădiclu
4. Kérnesia	15. Maidanu
5. Ticfanul mare	16. Ticfaaniu micu
6. Secasiu	17. Rachitova
7. Kalina	18. Oravița orășu
8. Ducnesia cu filia	19. Oravița sațu
9. Giurgiova	20. Broștienlu
10. Gornia	21. Greovaț
11. Gărlistia	22. Marcina

și pana atunci se administreasca și lucrurile ce se cuvînu în protopresviterat a se îndrepta și ase împlini precum în protopresviteratul seu așa și la voi datori va fi a săvârși până când nou protopresviter se va rândui și vi se va da.

Care binecuceruitorii voștri pentru și îndreptare precum întăi lui ca unui districtualnic protopresviter alu vostru toată gîștia care să cuvîne și ascultare sai dați, așa și toate raporturile voștre care până acuma districtualniculu protopresviterulu vostru s'a făcut, acestuia noulu rânduitulu și pusulu administrator să trimiteți dela dânsul întâmplările cele trebuincioșe, povățuire și îndreptare se cereți. După aceia tirulariul acesta în protocolul cel de țirculare să aveți al prescrie; iar cumcă și prin aciasta înștețearile din voi înaintu ziaa primiri și a mai departe trimiteri să înșemnați, întărită ca în latura voastră, iar preotu celu maidepreurma, din afară înșemnați, acestu tirulariu administratorulu drept sa trimita.

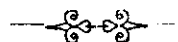
Dat Vârșet, 2 Martie 1801.

Iosif Ioanoviciu Șacabent
Episcop.

Doău lucruri dovedește acest „tirulariu“:

1. că Teodoru Ilici, despre care distinsul protopop al Caransebeșului, d. A. Ghidiu zice a fi fost „iereul sf. biserici din Caransebeș la anul 1778“, iar protopopul Ioan Tomici scrie, că a fost administratorul Văradiei la 1801, dar îl chiuma la Caransebeș Teodoru Iliciviciu la 1778, ca la 1801 să se prefacă în sârbizatulu Ilici;

2. și că protopopiatulu Văradiei „forte iaste înprașkiat“, deci mai mare de 34 sate, cum se credea.

Din însemnările unui ariclu ştilutor de carte.

Pagini din natură.

Poveste de Gh. Popescu Sura.

— Şi cu toate astea e destul de uşor de priceput, răspunse stropul. Iată cum se petrec faptele: Razele soarelui încălzesc o parte din suprafaţa pământului, aerul de acolo se încălzeşte şi el dela pământ; se ştie, că aerul cald se destinde şi se face mai uşor, aşa că se ridică în sus. Locul lui este luat de alt aer, care vine din altă parte. Aerul nou sosit se încălzeşte şi el şi lucrurile se urmează întocmai, — după cum am mai povestit până acuma. În felul acesta petrecându-se lucrurile, aerul intră într-o mişcare regulată; — ori se ştie, că vântul nu este altceva decât mişcarea aerului.

— Tu, cred, că n'ai nici un neajuns din cauza soarelui, zise albina stropului de apă.

— Căldura razelor solare a condamnat apa la o călătorie fără sfârşit, răspunse stropul. Dar n'avem de ce să ne plângem, pentru că ne mai mişcăm şi în afară de asta mai vedem şi noi lumea. Ştii proverbul:

Mult trăeşti — multe vezi,
Mult umbli — multe înveţi.

— Dar să ne întoarcem iarăşi la însuşirile materiei, zise albina, şi te rugăm să mi-le mai spui odată.

— Energia nu se creează, nu se pierde, ci numai se preface, zise stropul de apă.

— Şi cu toate astea, să-mi dai voie să-ţi spun, că eu am văzut cazuri, cari nu se potrivesc cu cele ce le-ai spus tu despre energie, vorbi furnica.

— Ce cazuri? întrebă picătura de apă.

— Eu am văzut nişte oameni, cari erau în stare să creeze energie, răspunse furnica.

— Că ai văzut ceva, nici nu mă îndoiesc; în schimb eu pot să te încredinţez de pe acum, că: sau nu te-ai uitat cu luare aminte la cele ce se petreceau, sau că, cel puţin una dintre judecăţile, pe care ţi-le-ai făcut după ce ai văzut faptele, este greşită. Şi de aceea eu te rog, să ne povesteşti cele văzute, ca să vedem unde stă greşeala.

— Acum două sau trei săptămâni, începu furnica. au venit nişte oameni în pădure, ca să ducă lemne la fabrica din Câmpina. Deoarece chiar în dimineaţa zilei aceleia era cam răcoare, eu intrasem sub coaja unui lemn tăiat şi mă cuprinsese o toropeală, din care nu m'am deşteptat, decât după ce oamenii au descărcat carele în curtea fabricii. Am ieşit repede afară şi am căutat să-mi dau seama de locul, în care mă aflam. Dar ţi-ai găsit!

Peste puţină vreme vine un domn, ca să vadă lemnele: am înţeles apoi, că era unul dintre inginerii fabricii. Fără să mai stau la gânduri m'am suit pe hainele lui, binişor — aşa că el nici nu mă bagase de seamă. Tocmai în minutul, când mă urcam pe gulerul hainei, văd, că intrau pe poarta fabricii nişte oameni. Inginerul le-a eşit înainte şi atunci am auzit, că sunt şcolari, cari sub conducerea profesorilor lor doreau să vadă uzina de electricitate. Inginerul i-a primit cu plăcere şi a mers cu ei în toate părţile. Natural, că fiind pe haina lui, am văzut şi am auzit toate lămuririle.

Inginerul a început să arate şi să lămurească rostul fiecărei maşini în parte. De aceea a luat-o dela nişte maşini mari, cărora el le zicea motoare şi cari mişcau

pe toate celelalte maşini ale fabricii. Motoarele întrebuinţau un fel de păcură — motorină, — care ardea în camere închise, cu pereţi groşi de oţel, dând nişte pocnituri infundate. Inginerul lămuria, că acele pocnituri sunt exploziile, cari mişcă roţile cele mari ale motoarelor. Roţile acestea mişcau cu ajutorul curelelor alte maşini, cari erau în apropiere, aceste maşini erau dinamurile uzinei, cari dădeau electricitate. Am înţeles apoi, că electricitatea era împărţită prin ajutorul sârmelor în toate părţile: o parte din ea punea în mişcare maşinile fabricilor din Câmpina, o parte mergea la sonde, altă parte lumina oraşul, iar o alta mergea pe valea Prahovei în sus, până la Predeal, unde era folosită sau ca izvor de lumină pentru oraşe, sau ca izvor de mişcare pentru maşinile a zeci de fabrici.

— Şi unde vrei să ajungi cu cele ce-mi povesteşti? întrebă stropul de apă.

— Ca încheiere eu vreau să vă încredinţez, că energia să poată crea. În sprijinul părerilor mele vin cele ce v'am spus şi din care reiese, că omul, cu ajutorul maşinilor născocite de dânsul poate să-şi creeze energie după trebuinţă. Mai mult: el poate să aibă, după plac: electricitate, lumină, căldură, mişcare — numai să dea poruncă maşinilor, pe care le are la îndemână.

— Îmi închipuiam eu, nu-i de cât o greşeală la mijloc, zise vântul.

— Şi care-i greşeala? întrebă furnica.

— Greşeala, pe care o faci tu, o face de altfel şi cea mai mare parte dintre oameni, pentru că cei mai mulţi cred, ca şi tine, că maşinile fabrică energie.

— Atunci, care-i rostul maşinilor, pentru că eu nu-l pricep? întrebă furnica.

— Maşinile nu pot să facă altceva, decât să prefacă energia, răspunse vântul.

— Nici eu nu sunt dumerită, se amestecă albina în vorbă, şi la rândul meu pot să-ţi dovedesc, că lămuririle tale nu se potrivesc cu faptele.

— Cum să nu se potrivească? sări stropul de apă.

— Ai să vezi îndată, zise albina. Într-o dimineaţă am plecat, ca să culeg miere şi tot zburând din floare în floare, m'am pomenit, că ajunseseam în apropierea unei gări. La câţiva paşi departe de floarea, din care culegeam eu, se găseau doi lucrători, cari învârteau la o roată. De roată era prins cu meşteşug un lanţ pe care aluneca o roată cu cârlig. Ei bine, cei doi oamenii, cari împreună n'ar fi putut să ridice nici trei sute de kilograme, ridicau cu ajutorul roatei o bucată mare de piatră, care avea cel puţin cinci mii de kilograme.

Iar dacă am face o socoteală simplă am vedea, că maşina, despre care vorbeam, ţinea loc la peste cincizeci de oameni.

— Vorbeşti despre macara? întrebă vântul.

— Da, şi tocmai aşa îi ziceau şi cei doi oameni.

— În călătoriile mele prin America, Anglia şi chiar prin ţara noastră eu am văzut macarale atât de puternice, încât ridicau vapoare întregi; ori să ştii, că un vapor cântăreşte cu sutele de mii de kilograme.

— Aşa-i, că se poate crea energie cu ajutorul macaralei?

— Nici de cum, răspunse vântul.

— Cine poate să te mai înţeleagă! zise albina.

— Linişteşte-te şi hai să facem împreună o mică socoteală, o luă cu binişorul stropul de apă.

(Urmează)

Vizită înaltă.

Î. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei a petrecut timp mai îndelungat în Baile Erculane, pentru căutarea sănătății sale.

Luând știre despre aceasta Prea Sfințitul nostru Episcop diecezan, însoțit de P. S. Sa Arhiepiscopul Filaret Musta și de secretarul consistorial R. G. Ancușa, a și grăbit să-l cerceteze în ziua de 23 Aug. (5 Sept.) a. c. Această vizită neașteptată a făcut o deosebită impresie asupra I. P. S. Sale.

Plăcut atins de această vizită neașteptată și dorind să ne cunoască mai de aproape, I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, terminându-și cura, în loc să se întoarcă direct acasă, s'a îndreptat spre Caransebeș, ca să întoarcă vizita fratelui său întru Christos. A sosit aici cu acceleratul de Luni seara, însoțit fiind de Prea Cucernicul protoiereu al Iașilor, păr. Const. Niculea.

La gară înaltul oaspe a fost așteptat de cătră in-suși P. S. Episcop diecezan și de cătră dl. col. P. Dobriceanu, comandantul garnizoanei din loc.

La reședință erau adunați membrii Consistorului și mai mulți fruntași ai vieții noastre publice și sociale, pe cari P. S. Episcop i-a prezentat Î. P. S. Sale, care s'a întreținut foarte amabil cu dânși.

A urmat apoi masa oferită în onorea Î. P. S. Sale. Primul toast l-a rostit P. S. nostru Episcop diecezan, care în cuvinte alese urează bun sosît înaltului Ierarh care este primul dintre arhierii din v. Regat, care cercetează eparhia noastră. Își exprimă apoi convingerea, că această vizită va contribui și mai mult la închegarea dragostei frățești, care și de altfel domnește între PP. SS. Lor. Îi răspunde foarte frumos I. P. S. Pimen, care spune, că simțindu-se obligat a reîntoarce vizita fratelui său în Christos și în deosebi în dorul său de a ne cunoaște mai de aproape, la noi acasă, a venit aici la Caransebeș, — căci numai așa se va cimentea unirea sufletească între frați. — Mulțumește P. S. Sale pentru dragostea, cu care a fost primit și-i urează păstorire lungă și rodnică.

Masa a durat până spre orele 12, când apoi PP. SS. Lor s'au retras.

Mâne zi Î. P. S. Sa, însoțit de P. S. Episcop diecezan, păr. protoiereu Niculea și dir. inst. teol. Dr. P. Barbu a cercetat Tipografia și Librăria diecezană, Institutul teologic, apoi a luat parte la s. Liturgie, care, — Tăierea capului sf. Ioan fiind, s'a celebrat în biserica sf. Ioan dela cimiter.

La fine s. Liturghii păr. protopresbiter A. Ghidiu, într'o frumoasă cuvântare, aduce la cunoștință credincioșilor marea cinste, de care s'a învrednicit această modestă biserică și eparhia noastră. Arată, că înainte de aceasta cu 23 ani fericitul Mitrop. primat J. Gheorghian a fost primul prelat din v. Regat, care a vizitat eparhia noastră, cercetând pe fericitul nostru episcop N. Popea. Iar astăzi — în dorul său de a ne cunoaște — pentru a doua oară a descins în mijlocul nostru din v. Regat Î. P. S. Pimen al Moldovei și Sucevei, pe care-l roagă să primească prinosul dragostei și al recunoștinței credincioșilor din Caransebeș pentru această osteneală a sa.

Îi răspunde foarte frumos Î. P. S. Sa, care arată legăturile sufletești ce au existat între biserica din Ardeal și cea din Moldova și Muntenia, încă din cele mai îndepărtate vremuri. Dacă pe atunci erau legături sufletești strănse între aceste două biserici, cu atât mai vârtos trebuie să fie astăzi, când hotarele blăstămate au pierit.

Și dacă unirea politică s'a făcut, unirea sufletească, care există între noi frații și care cu toții dorim să fie perfectă, numai așa se va cimentea, dacă ne cunoaștem mai de aproape. Acesta a fost scopul vizitei Î. P. S. Sale. Încheie cu dorința, ca această unire sufletească să fie mai perfectă cât de curând și aducând ovații Familiei Regale, împoară binecuvântarea sa asupra celor prezenți.

După s. Liturgie Î. P. S. Sa o rostit câte o rugăciune scurtă la mormântul fericitilor episcopi I. Popasu, și N. Popea, precum și la mormântul mult regretatului I. Olariu, cu care Î. P. S. Sa a fost coleg de școală la Cernăuți. La orele 12^{1/2}, întru cinstea înaltului său oaspe, P. S. Episcop diecezan iarăși a oferit o bogată masă de post, la care au fost mai mulți invitați.

Cu trenul dela orele 2 p. m. Î. P. Sa cu suita sa și însoțit de păr. director Dr. P. Barbu și-a continuat drumul spre casă, oprindu-se pe câteva ore și la Timișoara, dorind să cunoască și această perlă a Banatului.

Înainte de plecare Î. P. S. Sa și-a exprimat mulțumirea asupra celor văzute și și-a exprimat dorința, ca cât de curând să poată saluta la reședința sa atât pe P. S. nostru Episcop diecezan, cât și pe P. S. Arhiepiscopul Filaret.

Suntem mândri cu toții de această vizită a Î. P. S. Mitropolit al Moldovei și-i suntem mulțumitori. — Am dori numai, ca aceste vizite între arhierii de dincoaci și de dincolo de Carpați să fie cât mai dese, căci numai așa vom cunoaște ce e bun și la unii și la alții.

Rap.

Ș T I R I

Noul Principe Moștenitor al Iugoslaviei.

Regina Maria a Iugoslaviei a dat naștere unui principe, care a primit numele: Dușan.

Hirotonirea P. S. Sale Nichita al Argeșului.

Alegerea de episcop a protopopului Vasilie Duma din Reghin, a fost confirmată de Majestatea Sa Regele.

În ziua de sf. proroc Ilie, nou alesul, care la tinerdarea întru monah a primit numele de Nichita, a fost hirotonit întru arhieriu în biserica din Toplița română. La acest act sărbătoresc a pontificat I. P. S. Sa Mitropolitul primat Miron, asistat de PP. SS. Lor episcopii; Nicolae al Clujului, Bartolomeiu al Râmnicului și Eugenie Piteșteanul, de față fiind și dl. Ministru al Cultelor C. Banu.

Cununie. Dl. prof. Petru Bancea, ales preot în Caransebeș, astăzi își serbează cununia în biserica din Slatina mică cu dsoara Aurelia, fca învățătorului Simeon Șandru.

Transmitem tinerei părechi și pe această cale sincerile noastre urări de bine.

Ministerul de Justiție a decis, ca pe ziua de 1 Ianuarie 1924 să nu se mai întrebuițeze în actele judecătorești decât termenii juridici consacrați în justiția română.

Un deceniu dela moartea lui Aurel Vlaicu.

La 13 Sept. a. c. st. n. s'au împlinit 10 ani dela moartea neuitatului A. Vlaicu. Din acest prilej, dintre foștii lui prieteni și admiratori s'a constituit un comitet de inițiativă, în frunte cu foștii ministrii Aurel Vlad și Octavian Goga, pentru strângerea fondurilor necesare baterii unei plăci comemorative pe casa lui Vlaicu din Bințiuși și a ridicării unei pietre de aducere aminte lângă Câmpina, pe locul morții celui ce cu drept cuvânt a fost numit „Vulturul Carpaților“.

Eroare se țipar. În articolul „Sărbarea culturală dela Timișoara“ din numărul nostru trecut, dintr-o regretabilă eroare, s'a omis la cules un pasagiu întreg, pe care ne vedem nevoiți a-l completa în următoarele:

„În ziua primă s'a ținut serviciu divin în bisericile românești, unde corurile bănățene au făcut adâncă impresie asupra publicului asistent“ este a se intercala următorul pasagiu:

La alineatul al 2-lea, după propozițiunea.

„În biserica ortodoxă din Fabric a proutificat P. S. Sa Arhierul nostru Filaret Musta, asistat de protopresbiterii: Andreiu Ghidiu din Caransebeș, I. Păcățianu din Arad, N. Borzea din Făgăraș și Dr. P. Tiucra din Timișoara, de preoții Ioan Plavoșin din Mehala și Traian Golumba din Moșnița, apoi de diaconii Ioan Cioară din Arad și Martin Rădoi din Caransebeș. Răspunsurile liturgice le-a dat foarte frumos vestitul cor din Recita montană“.

„**Renașterea**“ este numele organului oficial al eparhiei surori a Vadului, Feleacului, Geoagiului și Clujului, care acum a început să apară, cu ziua de 1 Septembrie a. c. n., sub redacția p. ar. asesor Dr. Sebastian Stanca.

Salutăm cu bucurie apariția noului confrate să-i urăm spor la muncă în ogorul Domnului.

Inaugurarea Bibliotecii populare din Prilipeți. Duminică, la 20 Aug. v. (2 Sept. n.), s'a inaugurat în comuna Prilipeți, în cadrele unor festivități frumoase, „Biblioteca populară“ dăruită de „Societ. G. I. Bibicescu“ din Severin, constătătoare din 500 volume și din un dulap artistic, în valoare de 12.000 Lei.

Delegații Soc. „Bibicescu“: Prof. I. Paulianu, din Severin, preoții Gh. Tătucu și Cor. Buracu au fost primiți cu însuflețire din partea locuitorilor, aranjându-se în cinstea prietinelui nostru Paulianu o serenadă din partea corului și fanfarei, rostindu-se cuvântul de bun sosire din partea pr. T. Borchescu.

Serviciul divin s'a oficiat de către 4 preoți, iar predica ocazională a fost rostită cu mult sentiment de către p. ar. Popovici dela Pătaș.

După amiază la ora 4 p. m. în prezența unui public foarte numeros, fiind de față Primpretorul, Dr. Micu, preoți, învățători și intelectuali din vecinătate, s'au început festivitatea cu cântecile corului vocal, condus de inv. Bojinca, executând compozițiile măestrului Paulianu.

A rostit apoi o frumoasă cuvântare prof. Paulianu despre dragoste față de biserică și școală și instituțiunile culturale.

Au mai vorbit p. ar. Tătucu despre „Astra“, sub egida căreia va funcționa Biblioteca, și p. ar. Buracu despre contribuția Banatului pe terenul literar.

Seria cuvântărilor a încheiat-o dl Dr. Micu, șeful Jud. de ocol din Bozovici. La sfârșit s'a semnat actul comemorativ, care se păstrează în bibliotecă. A urmat apoi joc și veselie.

Prilipcenii, drept mulțumită pentru distingerea de care s'au învrednicit, au invitat pe cei prezenți anul viitor la: inaugurarea „Casei culturale“, pe care o vor face.

Și ei, dar și oaspeții invitați se vor ține de cuvânt.

Rap.

A apărut, cu aprobarea Consistorului Superior Bisericesc și a Sf. Sinod și cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului, „**Pentru neam și lege**“, 40 cuvântări de învățătura împotriva adventiștilor și bapțiștilor, valoroasa lucrare a diaconului Dr. Gheorghe Comșa. Asupra acestei lucrări vom reveni. A apărut în editura „Librăriei și Tipografiei noastre diecezane“. Prețul Lei 35. — O recomandăm cu căldură on. nostri cititori și îndeosebi on. preoțimi.

O delegație a sinodului ortodox rus la Constantinopol. Sinodul rus a trimis la Constantinopol o delegație spre a se pune la curent cu situația bisericii ortodoxe din Orient. O comunicare s'a făcut guvernelor străine relativ la bunurile eclesiastice, care aparțin bisericii rusești.

Patriarhatul a reluat relații cu guvernul turc. Patriarhatul ecumenic din Constantinopol a reluat relațiile oficiale cu guvernul turc, care însă a cerut, ca să se clarifice în cel mai scurt timp situația patriarhului Meletie, actualmente retras la Sfântul Munte.

UN ATELIER DE PAPUCAR

cu două mașini de cusut,
una sistem „CYLINDER“
și una „RINGSCHIFF“,
din cauza morții e
de vânzare

Informații la Dna văd. IGNATIE
SIGMUND, FERDINANDSBERG

CONCURSE.

În baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddo 9 Ianuarie Nr. 22 ex. 1923, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I din **Moldova-nouă** cu filiile Pădina Matei și Carlsdorf, protopresbiteratul Bisericii albe.

Emolumentele:

1. Dela Societatea U. D. R. anual Lei 800.-- ca relut echivalent al sesiunii parohiale și 24 metri lemne aduși acasă.

2. Tot dela această Societate un adaus de scumpe revocabil de Lei 4000.-- anual, plus contravaloarea a 16 metri lemne.

3. Locuință în casa parohială constatătoare, din 4 camere, bucătărie, grajd și dependente.

4. Stola și venitele uzitată.

Comuna bisericească așteaptă dela alegândul paroh ca să dea deosebită atențiune amvonului.

Recurenții își vor înainta rugărilor instruate reglementar în termenul fixat oficiului protopresbiteral al bisericii-albe în Vârșeș și se vor prezenta în biserica din Moldova-nouă în una din Duminicile sau sărbătorile din întretimpul concursual, cu învoirea protopresbiterului, la nici un caz însă nu în ziua de alegere, pentru a-și dovedi desteritatea în oratorie, tipic și cântarea bisericească.

Constantin Stroia m. p. **Alecsandru Moisi** m. p.
preș. com. paroh. not. com. paroh.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter. 1—3

Pe baza ordinului consistorial ddo 5 Decembre 1922 Nr. 4514 B. ex. 1922, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de paroh în parohia vacantă de clasa II-a din comuna *Agadici*, protopresbiteratul Oravița-montană.

Emolumentele sunt:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 45 jughere pământ arător și fânețe.

2. Un intravilan de 200 st. □

3. Un extravilan de 1400 st. □

4. Birul parohial și stola uzitată.

Ne fiind casă parohială, alesul va avea să se îngrijească singur de locuință, primind a patra parte dela comuna bis. din chiria anuală până la zidirea casei parohiale.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursurile lor, conform regulamentului pentru parohii și adresați comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiteral în Oravița-montană.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Agadici, din ședința comit. parohial ținută 16/29 Iulie 1923.

3—3

Martin Ilcman
președ. comit. paroh.

În conțelegere cu mine: *Virgil Musta*, protopresbiter.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan ddo 15 Iunie 1923 Nr. 1975 B. ex 1923, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a din **Mutnicul-mic** cu filia Dragsinești, protopresbiteratul Făgetului.

Emolumentele:

1. Una sesiune parohială constatătoare de 32 jugere.

2. Un intravilan de 800 stânjeni □.

3. Stola uzitată.

În lipsa de casă parohială, alegândul paroh se va îngriji de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursurile lor, conform Regulamentului pentru parohii, adresați comitetului parohial din Mutnicul-mic, Prea On. oficiu protopresbiteral din Făget.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Mutnicul-mic, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual și nici decum în ziua alegerii.

Mutnicul-mic cu filia Dragsinești, din ședința comitetului parohial, ținută la 13 August 1923.

Pentru comitetul parohial:

George Garoiu

președ. com. parohial

Ioan Juratoni

notarul com. parohial

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresbiter tractual.

Nr. 3676 B ex 1923.

Acest concurs se aprobă cu adausul, că pe baza alineatului ultim din § 29 al Regulamentului pentru parohii și pe baza decisului consistorial ddo 3 Martie și respective 12 Aprilie 1914 Nr. 3053 ridicat și la valoare de concluz sinodal eparhial prin concluzul Nr. prot. 33 ex 1914, se enunță obligamental credincioșilor de a presta birul parohial, care este o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 26 August 1923.

Episcopul diecezan:

1—3

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din Broșceni, protopresbiteratul Oraviței, devenită vacantă prin moartea preotului Petru Alexiu, se escrie concurs cu termen de recurgere 30 zile, socotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană.”

Emolumentele sunt:

1. Sesiunea parohială 30 jug., după carea alegândul paroh va avea să supoarte toate dările.

2. Un intravilan.

3. Stola și venitele uzitate.

4. Birul parohial de fiecare număr 5 (cinci) Lei. În lipsa de casă parohială, alegândul paroh va avea singur să se îngrijească de locuință.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt poștiți a-și subșterne recursurile lor, instruate conform Stat. organic și regulamentului pentru parohii — adresați comitetului parohial din Broșceni — Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. rom. din Oravița-montană, precum și a se prezenta în s. biserică în vre-o Duminică sau sărbătoare, însă nu în ziua de alegere, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare.

Broșceni, din ședința comitetului parohial ținută la 2 Iulie 1923.

3—3

Ilie Clorei m. p.
paroh și pres. com. par.

Petru Berlogia m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Virgil Musta* m. p. protopresbiter.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Conzistor diecezan din 15/28 Iunie 1923 Nr. 1887 B., se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de paroh la parohia de cl. III. din comună Gladna-română cu filia Gladna-montană, protopresbiteratul Făgetului, cu termen de re-curgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele.

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 32 jug.
2. Un plaț intravilan de 800 st. □
3. Stola uzuată.
4. După sesiunea și venitele parohiale alegândul paroh va avea să supoarte toate dările.

În lipsă de casă, alegândul paroh va avea singur să se îngrijească de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursele lor, conform regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Gladna-română, Prea On. Oficiu protopresbiteral din Făget.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică din Gladna-română, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual și nici de cum în ziua alegerii.

Gladna-română din ședința comitetului parohial, ținută la 6/19 August 1923.

Pentru comitetul parohial.

Ioan Bumba
președinte.

Petru Balintoni
notar.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresbiter tractual

Nr. 3607 B ex 1923.

Acest concurs se aprobă cu adausul, că pe baza alineatului ultim din § 29 al Regulamentului pentru parohii și pe baza decisului consistorial ddo 3 Martie și respective 12 August 1914 Nr. 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodul eparhial cu concluzul Nr. prot. 33 ex 1914, se enunță obligamentul credincioșilor de a presta birul parohial, care este o parte legală a dotației proeștești.

Caransebeș în 17 August 1923.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

3—3

— Dela Judecătoria de ocol Caransebeș. —

Nr. 2196
1923.

PUBLICAȚIUNE.

Judecătoria de ocol Caransebeș face cunoscut, că pentru anularea a 4 bucăți cărți de depunere dela Cassa nouă de păstrare din Caransebeș pe numele următorilor proprietari din comuna Petroșnița și anume:

1. Chiriac Bacila sub numărul de depunere 5494, cartea de depunere IX, pagina 423, cu 1 Iulie 1923, depunerea de 7358 Lei cu 10%.

2. Metodie Bacila sub Nr. de depunere 6038, cartea de depunere X, pagina 169, cu 1 Iulie 1923, depunerea de 1428 Lei 50 bani, cu 10%.

3. Iosim Iovanovici sub Nr. de depunere 6321, cartea de depunere X, pagina 311, cu 1 Iulie 1923, depunerea de 10.654 Lei 40 bani, cu 10%.

4. Ion Gurgu sub Nr. de depunere 6284, cartea de depunere X, pagina 292 cu 4 Iulie 1923, depunerea de 3196 Lei 20 bani cu 10%, cari documente afirmative sar fi pierdut, la cererea lui Chiriac Bacila din Petroșnița pornește procedura de anulare.

Prin urmare provoacă posesorul numitului document, că în termen de un an dela ziua înscrierii 3 a acestei publicațiuni în „Ardealul Juridic“ să prezinte judecătoriei documentul, pentru că în caz contrar, Judecătoria la înoita cerere a petentului i-l va declara de anulat.

Caransebeș la 14 August 1923.

L. S.

Dr. Ember ss. judec.

Pentru autenticitate

2—3

Ioan Draghici
prim-pirector

A APĂRUT

în editura „Librăriei diecezane“
Caransebeș și P. S U R U București

PENTRU NEAM ȘI LEGE

patruzeci cuvântări de învățătură împotriva adventiștilor și baptiștilor

de diaconul **Dr. Gheorghe Coșa**, subdirector general în Ministerul Cultelor și Artelor. Prefață de Prof. **Dr. I. Mihălcescu**. Cu aprobarea Consistorului superior bisericesc și a Sf. Sinod și cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului. Prețul 35 Lei.

Aduc la cunoștința On. Public, că mi-am deschis
în **CARANSEBEȘ, Strada Ovid No. 583.**

**UN ATELIER PENTRU
PICTURI BISERICEȘTI,
TOT FELUL DE ICOANE, PRAPURI,
RĂPIZI ȘI ORICE MOBILE BISERICEȘTI**

Primesc comande de **ORICE MOBILE DE CASĂ,**
cu motive Naționale Române.

IOAN BALEANU, pictor.